

Ieva Upleja,
FKTK galvenā sabiedrisko
attiecību speciāliste,
KLIENTU SKOLAS vadītāja

IEPAZĪSIMIES!

Esiet sveicināti, "Latvijas Avīzes" lasītāji!

Finanšu un kapitāla tirgus komisija jeb FKTK ir valsts iestāde, kas uzrauga Latvijas bankas un krājaizdevu sabiedrības, apdrošinātājus un ieguldījumu pakalpojumu sniedzējus, maksājumu iestādes un e-naudas iestādes, finanšu instrumentus un privātos pensiju fondus, skatiet visus tirgus dalībniekus: www.fktk.lv. Finanšu pakalpojumu klāsts un to sarežģītība atvērtajā mūsdienu pasaulē arvien pieaug, un vieta ir jautājums – kā vairot klientu informētību, kā efektīvāk dalīties aktuālajā informācijā un sniegt nepieciešamo konsultāciju? Tāpēc FKTK kopš 2011. gada internetā ir atvērusi KLIENTU SKOLU un turpina to arvien papildināt ar jauniem "mācību priekšmetiem": www.klientuskola.lv Nāciet ciemos uz skolu, rakstiet, vaicājiet! Arī šajā rubrikā ik pārnedēļu uz jūsu jautājumiem atbildēs FKTK eksperti.

Kur vērts ieguldīt pensijai?

Tagad esmu nolēmusi kādus 30 eiro mēnesī ieguldīt savai pensijai, kas man būs tikai pēc 30, kas zina, varbūt pēc 35 gadiem. Kur to labāk ieguldīt, un kā varu būt droša, ka tā nepazudīs šo gadu laikā līdz ar izvēlēto banku?

Alīna Kārliņa Rīgā

Rūpējoties par savām vecumdienām, Latvijā līdzekļus vari uzkrāt gan privātā pensiju fondā, gan uzkrājošajā dzīvības apdrošināšanā. Slēdzot līgumu par kādu no šiem pakalpojumiem, Tev vienmēr tiks dota iespēja izvēlēties pieņemamo riska līmeni Tavu līdzekļu ieguldīšanai – ar mazāku risku un potenciāli mazākas peļņas iespējām, vai ar lielāku risku un varbūt arī lielāku peļņu nākotnē. Piemēram, pensiju plāni ar aktīvāku ieguldījumu stratēģiju lielu daļu līdzekļu iegulda akcijās un citos vērtspapīros, kas ir vairāk pakļauti cenu svārstībām finanšu tirgos. Savukārt uzkrājošajā dzīvības apdrošināšanā ir klasiskie līgumi un tirgum piesaistītie līgumi, kuri paredz augstāku riska pakāpi.

Vienā vai otrā veidā ieguldot ap 30 eiro mēnesī 30 gadus, Tu varētu būt uzkrājusi, piemēram, 10 000 eiro. Ja Tavu ieguldīto līdzekļu pārvaldītājs darbosies prasmīgi un veiksmīgi, visticamāk, tik garā termiņā pamatsummai nāks klāt vēl peļņas procenti. Saprātams, ka Tevi interesē arī uzkrājuma drošība un iespējamās garantijas. Jā, tādas sniedz Apdrošināto aizsardzības fonds (AAF) uzkrājošās dzīvības apdrošināšanas klasiskajiem līgumiem – 100% atlīdzības apmērā, bet ne vairāk kā 14 230 eiro vienam apdrošinājuma ņēmējam. Taču ņem vērā, ka šīs garantijas neattiecas uz iepriekš minētajiem riskantākajiem tirgum piesaistītajiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem. Atbildot uz Tava jautājuma otro daļu, jāpaskaidro, ka pensiju plānu līdzekļi, t. i. arī Tavs uzkrājums, saskaņā ar likuma prasībām tiek turēti un pārvaldīti šķirti un, pat ja kāda banka kļūst maksātnespējīga, uz šiem līdzekļiem nav attiecināma piedziņa un tātad tie pilnā apmērā tiek pārskaitīti uz citu banku.

Latvijas iedzīvotāju attieksme pret uzkrājumu veidošanu pensijas periodam pakāpeniski mainās. Pēdējos gados ir vērojama pieaugoša tendence uzkrājošajā dzīvības apdrošināšanā. Savukārt pensiju sistēmas 3. līmenim pagājušais, 2013. gads, ir bijis zīmīgs gads gan personu iesaistes, gan veikto iemaksu ziņā. Proti, iesaistīto personu skaits pieaugums bija 6% – pievienojās vēl 13,4 tūkst dalībnieku, un kopējais privāto pensiju plānu dalībnieku skaits sasniedza 22% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem, kas ir augstākais rādītājs kopš 2008. gada. Pensiju plānu dalībnieki pagājušajā gadā veica iemaksas 31,7 milj. eiro apmērā, kas ir par 51% vairāk nekā 2012. gadā, savukārt darba devēji veica iemaksas 9,5 milj. eiro apmērā, kas ir nedaudz (par 4%) vairāk nekā iepriekšējā gadā.

Vai Noguldījumu garantiju fonds pēc Latvijas Krājbankas bankrota joprojām ir tukšs? Kas garantēs noguldījumus, ja vēl kādai bankai gadīsies misēklis?

Zigurds Palejs Rīgā

Latvijas valsts garantē ikvienam bankas klientam atlīdzību līdz 100 000 eiro neatkarīgi no tā, vai konkrētajā brīdī Noguldījumu garantiju fondā (NGF) ir pietiekams līdzekļu vai nav. Gadījumos, kad līdzekļu nav pietiekami, nepieciešamo summu aizdod Valsts kase. Šobrīd NGF ir pieejami naudas līdzekļi 49 miljonu eiro apmērā.

2011. gadā, kad tika sākota garantēto atlīdzību izmaksa LAS "Latvijas Krājbanka" (LKB) klientiem, NGF uzkrājuma apmērs bija 149 miljoni latu, bet noguldītājiem bija jāizmaksā 335 miljoni latu. Iztrūkstošos līdzekļus – 185 miljonus latu – aizdeva Latvijas valsts. Šobrīd parāds valstij ir pilnībā atmaksāts, un LKB administrators "KPMG Baltics", kura uzdevums ir gūt maksimālu ieņēmumu no LKB aktīvu, tajā skaitā mantas, pārdošanas, joprojām turpina norēķināties ar NGF, pārskaitot tam atkal no jauna atgūtos līdzekļus. Turpmākā līdzekļu atgūšana ir atkarīga no tā, kā veiksies ar atlikušās mantas pārdošanu un kādi būs rezultāti daudzajām tiesvedībām ārvalstīs ar LKB bijušajiem akcionāriem.

www.klientuskola.lv

Rubrika tapusi sadarbībā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas klientu skolu